

LAUSUNTO

Asia: Hallituksen esitys HE 19/2026 vp – laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Päivämäärä: 26.3.2026

1. Johdanto

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä HE 19/2026 vp, joka koskee liikenteen palveluista annetun lain, ajokorttilain, kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamista.

Pidämme esitystä kokonaisuudessaan kannatettavana ja sen tavoitteita perusteltuina. Tässä lausunnossa keskitymme ajokorttilain muutoksiin, jotka koskevat vaihtoehtoisella polttoaineella toimivien ajoneuvojen kuljettamista B- ja BE-luokan ajokortilla (esityksen 2. lakiehdotus, ajokorttilain 4 § ja uusi 4 a §). Nämä muutokset ovat kriittisiä työkaluja sekä kuljetusalan kuljettajapulan lievittämisessä että liikenteen päästövähennysten vauhdittamisessa.

2. Kannatamme väliaikaisen poikkeuksen (ajokorttilain 4 a §) pikavoimaantuloa

2.1 Esitetty väliaikainen poikkeus

Esityksen mukaan ajokorttilakiin lisättäisiin uusi 4 a §, joka mahdollistaisi vaihtoehtoisella polttoaineella toimivan, enintään 4 250 kg painavan ajoneuvon kuljettamisen B-luokan ajokortilla tavarankuljetuksissa. Tämä väliaikainen säännös olisi voimassa 25.11.2027 asti, jolloin se korvautuisi uuden ajokorttidirektiivin mukaisilla laajemmilla säännöksillä.

Esityksen voimaantulopäiväksi on ehdotettu 1.5.2026. Kannatamme tätä aikataulua ja esitämme, että se priorisoidaan lainsäädäntöprosessissa. Esityksen perusteluissa (jakso 4.2.3.2) todetaan aiheellisesti, että muutos on valtiontalouden kannalta kustannusneutraali ja että se edistää käyttövoimamurrosta.

2.2 Tavarankuljetusrajoitus on EU-oikeuden asettama ehto väliaikaiselle poikkeukselle

On tärkeää todeta, että 4 a §:n tavarankuljetusrajoitus ei ole käsityksemme mukaan Suomen oma valinta, vaan se seuraa suoraan voimassa olevan ajokorttidirektiivin (2006/126/EY, muutospäätös 2018/645) 6 artiklan 4 c kohdasta. Direktiivi ei velvoita jäsenvaltioita ottamaan poikkeusta käyttöön, mutta se asettaa sen soveltamisalaksi nimenomaan tavarankuljetuksen. Kansallista liikkumavaraa laajentaa poikkeusta henkilökuljetuksiin ei ole, vaikka tämä olisi Tamlans Oy:n käsityksen mukaan kansallisen edun mukaista.

Lakiesitys on tältä osin asianmukaisesti valmisteltu ja se vastaa voimassa olevan direktiivin sallimaa kansallista toimivaltaa. Esityksen perusteluissa (jakso 2.2.1) kuvataan tilanne oikein.

3. Pysyvä muutos marraskuusta 2027 – ei rajoituksia käyttötarkoitukseen

3.1 Uusi direktiivi poistaa tavarankuljetusrajoituksen

Esityksen 4 §:n 1 momentin 5 b ja 6 b -alakohdat, jotka tulevat voimaan 26.11.2027, perustuvat uuteen ajokorttidirektiiviin (EU) 2025/2205. Tässä on keskeinen ero väliaikaiseen 4 a §:ään:

- Uusi direktiivi on jäsenvaltioille velvoittava – kansallista harkintavaltaa direktiivin käyttöönottoon liittyen ei ole.
- Direktiivissä ei ole tavarankuljetusrajoitusta: B-kortilla saa kuljettaa enintään 4 250 kg painavaa vaihtoehtoisella polttoaineella toimivaa ajoneuvoa käyttötarkoituksesta riippumatta.
- BE-yhdistelmää koskeva laajennus (4 §:n 1 momentin 6 b -alakohta) tulee myös pakolliseksi.

Esitys toteuttaa tämän oikein. Haluamme korostaa, että pysyvää muutosta ei tule rajoittaa kansallisesti direktiivin sallimaa laajuutta kapeammaksi.

3.2 Ei kansallisia lisärajoituksia

Esityksen perusteluissa (jakso 5.1.3) kuvataan, että myös poikkeuksen laajentamista tavarankuljetusrajoituksen ulkopuolelle on selvitetty. Vaihtoehto on todettu aikataulultaan ja lopulliselta tulokseltaan epävarmaksi. Vaikka näkemyksemme mukaan tavarankuljetusrajoituksen poistaminen myös väliaikaisen poikkeuksen osalta olisi ollut alan työllisyys, työvoimatilanne ja päästövähennystavoitteet huomioiden edullista, ymmärrämme lakiesitykseen kirjatut perusteet.

Sen sijaan pysyvän muutoksen osalta esitämme nimenomaisesti, että ajokorttilain 4 §:n uudet alakohdat pannaan täytäntöön direktiivin edellyttämässä täydessä laajuudessa ilman kansallisia lisärajoituksia käyttötarkoituksen suhteen.

Iso-Britannian esimerkki – jossa muutos koskee myös henkilöliikennettä ja perivävaunuyhdistelmää – osoittaa, että laajempi soveltaminen on käytännössä toimiva ja turvallinen ratkaisu.

4. Yhteenveto ja toimenpide-esitykset

Esitämme seuraavia toimenpiteitä:

- **Väliaikainen poikkeus (4 a §) voimaan 1.5.2026** ilman viivästyksiä. Tavarankuljetusrajoitus on EU-oikeuden edellyttämä ehto tässä vaiheessa, ei kansallinen valinta.
- **Pysyvä muutos (4 §:n 1 mom. 5 b ja 6 b -alakohdat) pannaan täytäntöön 26.11.2027** ilman kansallisia lisärajoituksia käyttötarkoituksen suhteen. Poikkeus koskee tavarankuljetuksen ohella myös henkilökuljetuksia.

Vertailumaat tukevat näitä tavoitteita: Alankomaat otti vastaavan väliaikaisen poikkeuksen käyttöön 1.7.2025 ilman merkittäviä ongelmia, ja Iso-Britannia on soveltanut laajempaa – myös henkilökuljetuksen kattavaa – poikkeusta 10.6.2025 lähtien.

Kunnioitavasti

Mikko Valve

Toimitusjohtaja

Tamlans Oy

